

Dosarul nr. 3ra-1334/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (Vitalii Ciumac)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Victoria Sîrbu, Viorica Mihaila, Anatolie Minciuna)

DECIZIE

11 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Ala Cobăneanu
Sveatoslav Moldovan

examinând recursurile depuse de Comisia Electorală Centrală, Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 și pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu,

în cauza de contencios administrativ intentată la contestația depusă de pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1, cu participarea terțului Comisia Electorală Centrală cu privire la anularea hotărârii Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 și a actelor preparatorii extrasul din programul automatizat SIAS „Alegeri”, eliberat în data de 25 septembrie 2019 și Nota-informativă din 25 septembrie 2019, și obligarea emiterii unei hotărâri noi, prin care să fie înregistrat în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019,

împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul depus de Ruslan Codreanu, casat hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă, prin care s-a admis parțial contestația depusă Ruslan Codreanu,

constată:

La 01 octombrie 2019, pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu a depus contestație împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 (în continuare CECE nr. 1 Chișinău), cu participarea terțului Comisia Electorală Centrală (în continuare CEC) cu privire la anularea hotărârii Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 și obligarea emiterii unei hotărâri noi, prin care să fie înregistrat în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar

General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019.

În motivarea contestației a invocat că, la 19 septembrie 2019, grupul de inițiativă în susținerea sa în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, a depus la CECE nr. 1 Chișinău 386 de liste de subscripție cu 10 454 de semnături.

În data de 26 septembrie 2019, CECE nr. 1 Chișinău a adoptat și hotărârea nr. 95 „Cu privire la cererea de înregistrare a dlui Ruslan Codreanu, candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019”, prin care s-a refuzat înregistrarea sa în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar general al municipiului Chișinău, pentru alegerile locale generale din 20 octombrie 2019.

Potrivit hotărârii, CECE nr. 1 Chișinău a reținut că au fost prezentate 386 de liste spre verificare, ce conțineau 10 454 de semnături ale susținătorilor săi. Un număr de 118 liste au fost procesate prin intermediul sistemului automatizat, care a depistat unele abateri și anume 1 199 de semnături ale susținătorilor declarate nevalabile, dintre care au fost identificate 815 semnături „aparent completate de una și aceeași persoană”, semnături „unde există o bănuială rezonabilă că au fost îndeplinite de alte persoane decât susținătorii indicați în listele de subscripție”, întocmite contrar prevederilor art. 47 alin. (4) din Codul electoral, fapt ce, atrage după sine sancțiunea prevăzută de art. 48 alin. 4) lit. c) din Codul electoral”.

La 27 septembrie 2019, ora 13.05, a depus la CEC contestație împotriva hotărârii nr.95 din 26 septembrie 2019 a CECE nr. 1 Chișinău, înregistrată cu numărul de intrare CEC10ALG/10.

În contestația depusă a indicat că „aparența” completării în cazul a 815 persoane a listelor de subscripție de una și aceeași persoană nu poate constitui temei de anulare a 815 semnături din listele de subscripție în absența unor dovezi incontestabile, cum ar fi expertiza grafologică, care să demonstreze faptul invocat de CECE nr. 1 Chișinău.

CECE nr. 1 Chișinău a recunoscut în Nota-informativă faptul că, nu a supus verificării automate prin sistemul informațional automatizat „Alegeri” cele 815 poziții cu semnături din listele de subscripție la capitolul veridicității.

Astfel, CECE nr. 1 Chișinău a ignorat instrumentele automatizate disponibile în sistemul organelor electorale pentru a confirma sau infirma „aparența” neconformității celor 815 semnături din listele de subscripție.

În absența unor alte motive de anulare, aceste constatări ale CECE nr. 1 Chișinău sunt nefondate și lipsite de dovezi.

În partea ce ține de 1 199 de susținători eronați, analiza preliminară a listelor de subscripție a stabilit că 797 semnături au fost depuse cu regiunea de domiciliu incorectă, care de fapt presupune neincluderea pe fața listei de subscripție a localităților din mun. Chișinău, unde domiciliază susținătorii candidatului pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu.

Însă, acest viciu este unul minor, întrucât semnăturile sunt valabile, au fost colectate în perioada legală de colectare, actele de identitate identifică susținătorii, semnăturile sunt aplicate, iar completarea a avut loc nemijlocit de către susținător.

Încălcarea la care face trimitere CECE nr. 1 Chișinău este prevăzută doar în Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de

subscripție, deși Codul electoral al Republicii Moldova nu prevede o asemenea condiție pentru declararea unei liste ca fiind nule și neavenite.

Codul electoral prevede necesitatea întrunirii a trei condiții exprese:

- a) listele de subscripție întocmite până la data începerii perioadei de desemnare a candidaților;
- b) semnăturile din listele de subscripție considerate ca fiind false;
- c) listele de subscripție care au fost completate fără a fi respectate cerințele prevăzute la art.47 alin. (4) și (6).

Astfel, cerința din Regulament prin care lista se declară nulă și neavenită din cauza că nu a fost indicată integral denumirea nivelului întâi (primăriei) pe teritoriul căreia au fost colectate semnăturile susținătorilor înscriși în lista de subscripție este o sarcină disproporționată și care este în contradicție cu articolul 47 alin. (4) și (6) din Codul electoral, care nu prevede includerea localității de nivelul întâi în structura de adresă pentru Municipiul Chișinău.

Mai mult ca atât, susținătorii pot fi identificați ca locuind în mun. Chișinău și CECE nr. 1 Chișinău având acces la Registrul de Stat al Alegătorilor drept modul din cadrul sistemului informațional automatizat „Alegeri”, putea identifica că susținătorii sunt locuitori ai municipiul Chișinău.

Conform articolului 7 din Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nr. 764 din 27 decembrie 2001, municipiul este o localitate.

Codul electoral definește noțiunea de localitate ca unitate administrativ teritorială organizată conform legii, în paranteză fiind specificat termenul de municipiu.

Prin urmare, toate semnăturile colectate în suburbii aparțin unei sigure localități – Municipiul Chișinău.

Anterior, art. 42 alin. (6) din Codul electoral în redacția în vigoare în anul 2016 prevedea necesitatea de a indica denumirea localității cu specificarea denumirii nivelului întâi (primăriei) pe teritoriul căreia au fost colectate semnăturile, iar fiecare listă de subscripție trebuia autentificată prin aplicarea pe fiecare foaie a ștampilei autorității administrației publice locale respective.

După constatarea mai multor cazuri în care autoritățile administrației publice locale îngreunau procesul de aplicare a ștampilei, articolul 42 alin. (6) din Codul electoral a fost modificat prin Legea nr. 154 din 20 iulie 2017, fiind exclusă această prevedere legală. Prin anularea procesului de aplicare a ștampilei, a dispărut și necesitatea dezagregării listelor conform nivelului întâi.

Elementul cel mai important al unei semnături de susținere pentru un candidat independent este să aparțină circumscripției de unde provine candidatul și nu faptul că, pe lista de subscripție să fie indicată și denumirea localității de nivelul I.

Respectiv, toate cele 797 de semnături anulate provin din circumscripția municipiului Chișinău, iar temeiul de anulare este ilegal, întrucât nu corespunde cerințelor stabilite în articolul 47 alin. (4) și (6) din Codul electoral, în redacția în vigoare la momentul actual.

Prin sarcina disproporționată impusă, care solicită indicarea localității de nivelul întâi în structura domiciliului în cazul colectării de semnături pentru alegerile din mun. Chișinău, se restricționează un drept fundamental prescris în articolul 38 din Constituția Republicii Moldova, de a alege și de a fi ales.

Or, calitatea de susținător, în listele de subscripție se înscrie în dreptul de a alege, iar calitatea de candidat este nejustificat limitată prin impunerea de cerințe

adiționale nejustificate, precum indicarea localității de nivelul I pentru cazul concret de completare a listelor de subscripție pentru candidații independenți la alegerile pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău.

Cu privire la temeiurile de procedură a invocat că CECE nr. 1 Chișinău a recepționat listele de subscripție la 19 septembrie 2019, având la dispoziție în baza prevederilor articolului 48 alin. (1) din Codul electoral 5 zile de la data primirii listelor pentru a verifica veridicitatea listelor de subscripție.

În fapt, însă, reprezentanții CECE nr. 1 Chișinău au oferit analiza preliminară a listelor de subscripție la 25 septembrie 2019, cu o zi mai târziu decât data limită de verificare a listelor de subscripție.

Contrar prevederilor articolului 48 alin. (1) din Codul electoral, CECE nr. 1 Chișinău a inclus în Nota-informativă temeiuri adiționale de refuz a înregistrării sale, precum este completarea „aparentă” de una și aceeași persoană a 815 poziții din listele de subscripție, pe care le-a prezentat la 26 septembrie 2019, ora 15.05, ceea ce este cu 2 zile peste termenul limită prevăzut de articolul 48 alin. (1) din Codul electoral.

Astfel, CECE nr. 1 Chișinău a admis verificarea listelor de subscripție peste termenul prevăzut de lege, deși avea obligația să se limiteze la exercițiul de verificare deja efectuat și care a fost rezumat prin analiza preliminară a listelor de subscripție și care a fost prezentată la 25 septembrie 2019, ora 17.00.

Prin contestația depusă a solicitat CEC:

- anularea hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 „privind neînregistrarea domnului Ruslan Codreanu în calitate de candidat pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău pentru alegerile din 20 octombrie 2019”, pe motiv de: lipsa justificării declarării nevalabile a 815 poziții din listele de subscripție, fiind invocată „aparența” completării lor de una și aceeași persoană; încălcarea prevederilor articolului 47 alin. (4) și (6) din Codul electoral, prin impunerea unei cerințe disproporționate de includere în listele de subscripție a unității administrativ teritoriale de nivelul I și de neconformare la spiritul modificărilor operate în Codul electoral prin Legea Parlamentului Republicii Moldova nr. 154 din 20 iulie 2017;

- emiterea unei hotărâri de către Comisia Electorală Centrală privind recunoașterea valabilității listelor de subscripție prezentate de candidatul pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu, inclusiv în partea de 797 semnături declarate nevalabile de CECE nr. 1 Chișinău pe motiv de absență a menționii localității de nivelul întâi în structura domiciliului susținătorilor, precum și în partea de anulare nefondată a altor 815 semnături pe motiv de „aparență” de completare de una și aceeași persoană, precum și înregistrarea sa în calitate de candidat pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale din 20 octombrie 2019.

La 30 septembrie 2019, CEC a examinat în ședință și a respins contestația sa din 27 septembrie 2019 împotriva hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 și a acțiunilor CECE nr. 1 Chișinău.

La ședința respectivă s-au discutat mai multe chestiuni pe marginea celor expuse în contestație, dar cel mai mult membrii CEC au accentuat faptul că formularele listelor de subscripție (anexa nr. 6) nu au fost completate corect, deoarece pe fața formularului, în locul rezervat pentru a se completa cu

„raionul/municipiul/UTA Găgăuzia” a fost indicat doar „mun. Chișinău” în loc de „mun. Chișinău, suburbia...”.

Rezumatul dezbaterilor a fost făcut de membrul CEC raportor asupra contestației, dl Gafton, care a menționat că verificarea listelor de subscripție se efectuează în 5 zile. Urmare a verificărilor în SIAS, a fost generat un tabel cu rezultate, conform căruia 1199 au fost invalidate după mai multe criterii, printre care regiunea domiciliului – 797 de semnături.

Astfel, prelucrarea datelor a exclus factorul uman, iar drept consecință, în baza art. 138 din Codul electoral, CECE nr. 1 Chișinău a constatat că numărul semnăturilor identificate nevalabile nu permit atingerea plafonului de 10 000 de persoane.

Articolul 47 alin. (1) din Codul electoral indică expres că, semnăturile se colectează numai pentru candidați independenți. În cazul alegerilor locale se colectează semnături numai din circumscripția unde candidează candidații independenți (raportat la circumstanțele spețelor, circumscripția electorală nr. 1 Chișinău).

Alineatul 3 al aceluiași articol prevede în mod imperativ că, lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care domiciliază într-o singură localitate.

Reieșind din cele menționate, raportorul Gafton a propus CEC respingerea contestației sale și menținerea hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019.

Cu hotărârea CEC nu este de acord, deoarece invalidarea a 797 de semnături din motivul erorilor ce țin de domiciliul susținătorilor reclamantului constă în neindicarea în fața formularului a suburbiei mun. Chișinău din care au fost colectate.

Termenul de „localitate” inclus în art. 1 și art. 47 alin. (3) al Codului electoral, în pct. 17 și 18 din Regulamentului CEC nr. 1730 din 3 iulie 2018 privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție, precum și în art. 7 și anexele 1 și 2 din Legea nr. 764 din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova nu are o înțelegere univocă, el putând fi interpretat și ca „municipiu”, și ca „sector”, și/sau ca „suburbie” a unui municipiu.

Dat fiind aceste neclarități, este imposibil de a spune cu certitudine din punct de vedere juridic că suburbiile trebuiau menționate în listele de subscripție și că acest lucru s-ar subînțelege prin sintagma „localitatea”.

Sintagma „localitatea” sau „suburbia”: a) are o definiție echivocă, b) nu este utilizată în formularul adoptat de CEC pentru listele de subscripție și c) nu se conține în instrucțiunile de completare incluse pe fața formularului listei de subscripție.

În aceste condiții, dacă în listele de subscripție în susținerea sa ar fi fost incluse suburbiile, CECE nr. 1 Chișinău și CEC ar fi putut considera includerea lor o încălcare, invocând definițiile care permit ambele interpretări și cerința formularului de a include doar „raionul/municipiul/UTA Găgăuzia”.

Verificarea listelor de subscripție s-a făcut cu încălcarea procedurii stabilite de art. 48 alin. (1) din Codul electoral, astfel încât în loc de cel mult 5 zile prevăzute, verificarea s-a făcut în 6 zile, iar informarea despre rezultatele verificării a fost făcută în 7 zile, ceea ce atrage îngrădirea drepturilor fundamentale

de a alege a susținătorilor săi și dreptul de a fi ales, prevăzute de art. 38 din Constituția Republicii Moldova.

Încălcarea procedurii legal stabilite pentru emiterea acestui act administrativ atrage nulitatea lui, deoarece CECE nr. 1 Chișinău a depășit dreptul discreționar, în sensul art. 141 alin. (1) din Codul administrativ, care prevede că, un act administrativ individual este nul dacă conține un viciu deosebit de grav și acest lucru este evident în cadrul aprecierii concludente a tuturor circumstanțelor care se iau în considerare, în coroborare cu art. 16 și art. 137 alin. (1) și (2) din Codul administrativ.

Mai mult ca atât, la ședința CEC din 30 septembrie 2019, membrul CEC Șarban a solicitat ca, *de facto*, termenul imperativ de 5 zile pentru verificarea celor de subscripție ale sale (19-24 septembrie) să fie prelungite până la 14 zile (19 septembrie – 3 octombrie), sugerând suspendarea examinării contestației și întoarcerea dosarului către CECE nr. 1 Chișinău pentru a fi supuse verificărilor și alte liste de subscripție.

O asemenea procedură este ilegală și, în pofida atenționării asupra ilegalității acestei opțiuni, Președintele ședinței a supus votului o asemenea posibilitate, pentru care s-au pronunțat *pro* $\frac{1}{3}$ din membri, iar solicitarea a fost respinsă.

Asemenea propuneri, care depășesc cadrul legal și care ar fi agravat și mai mult ilegalitatea termenului în care s-a desfășurat verificarea listelor de subscripție, denotă atitudine părtinitoare și rea-voință nu doar în verificarea listelor de subscripție de către CECE nr. 1 Chișinău, dar și în tendința unei părți considerabile din componența CEC de a agrava ilegalitatea verificării peste termen, fără a se preocupa că astfel termenul în care el mai poate participa util și cu șanse egale în campania electorală este și mai mult îngrădit.

Sunt neîntemeiate și motivele CECE nr. 1 Chișinău și CEC referitor la invalidarea a 815 semnături „aparent făcute de aceeași mână”, „în privința cărora există bănuială rezonabilă” că ar fi false.

Or, noțiunea de „bănuială rezonabilă”, fiind de natură procesual-penală, este o categorie căreia îi poate da apreciere doar organul de urmărire penală.

„Aparent” este o noțiunea care exclude claritatea legii, iar CECE nr. 1 Chișinău a recunoscut că nici nu a confruntat semnăturile din listele de subscripție cu registrul de stat al alegătorilor, pentru a se convinge dacă ele cu adevărat sunt false sau sunt doar „aparent” așa.

Articolul 71 alin. (5) din Codul electoral stabilește că, sarcina probării legalității hotărârilor organelor electorale revine acestor organe.

Însă, CECE nr. 1 Chișinău a omis să asigure probe în susținerea legalității hotărârii contestate.

Temeiul juridic invocat de CECE nr. 1 Chișinău ținea de încălcarea prevederilor art. 47 alin. (4) din Codul electoral (semnarea personală de către susținător), deoarece având posibilitatea să verifice autenticitatea semnăturilor, aceasta nu a făcut-o, iar CEC, la rândul său, a invocat drept motiv esențial încălcarea unei alte prevederi, art. 47 alin. (3) din Codul electoral (lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care domiciliază într-o singură localitate).

Consideră că această prevedere nu a fost încălcată, deoarece în unele și aceleași liste au semnat susținătorii din aceeași localitate, indiferent dacă prin

„localitate” organele electorale insistă să înțeleagă anume suburbiile și nu municipiul Chișinău.

Unul din membrii CEC a menționat că nici el nu cunoaște dacă există undeva vreo delimitare a mun. Chișinău ca oraș (cum prevede Constituția) și a mun. Chișinău ca circumscripție uninominală pentru alegerea Primarului General.

Această nedumerire exprimată în timpul ședinței de către un membru CEC denotă că, interpretarea CECE nr. 1 Chișinău și a altor membri CEC este abuzivă atunci când tratează neindicarea și a suburbiilor, în afară de municipiul Chișinău în dreptul compartimentului din formular intitulat: „raionul/municipiul/UTA Găgăuzia”.

Pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu a solicitat instanței de judecată:

- admiterea acțiunii;

- anularea hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 „Cu privire la cererea de înregistrare a dlui Ruslan Codreanu, candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019”;

- obligarea CECE nr. 1 Chișinău să emită o hotărâre nouă, prin care să dispună înregistrarea sa în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019.

Ulterior, avocatul Cristina Țarină a depus în numele și interesele contestatarului Ruslan Codreanu cerere de concretizare a pretențiilor, solicitând suplimentar anularea actelor preparatorii ce au stat la baza emiterii hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019, și anume: extrasul din programul automatizat SIAS „Alegeri”, eliberat în data de 25 septembrie 2019, ora 16.42 și Nota-informativă din 25 septembrie 2019 (comunicată la 26 septembrie 2019) privind rezultatele verificării listelor de subscripție prezentate de către Ruslan Codreanu, candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale preconizate la data de 20.10.2019 (f.d. 113).

Prin hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a respins contestația depusă de pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Ruslan Codreanu, s-a casat hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă, prin care:

S-a admis parțial contestația depusă de pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu.

S-a anulat hotărârea Comisiei Electorale de Circumscripție Electorală nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 „Cu privire la cererea de înregistrare a dlui Ruslan Codreanu, candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019”.

În rest cerințele s-au respins.

La 09 octombrie 2019, ora 11.28, CECE nr. 1 Chișinău a depus la Curtea de Apel Chișinău recurs împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (vol. I, f.d. 239-242).

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, deoarece obiectul litigiului îl constituie procedura, modul și corectitudinea verificării listelor de subscripție ale pretendentului la calitatea de candidat pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019.

Curtea de Apel Chișinău a interpretat greșit prevederile Regulamentului privind activitatea Consiliului electoral de circumscripție, aprobat prin hotărârea CEC nr. 1702 din 19 iunie 2018 și modificat prin hotărârea CEC nr. 2591 din 28 august 2019.

Conform art. 48 alin. (1) din Codul electoral, după primirea listelor de subscripție, organul electoral respectiv începe verificarea: dacă semnăturile de pe liste sunt autentice, dacă persoanele semnate au drept de vot, precum și adresa de domiciliu a acestora. Verificarea listelor de subscripție se efectuează în decursul a 5 zile de la data primirii listelor.

La derularea acestei proceduri, CECE urmează să țină cont și de prevederile art. 47 și 138 din Codul electoral, precum și cele regăsite în Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea CEC nr. 1730/2018.

Procedura de colectare a semnăturilor în vederea susținerii unui candidat independent pentru funcția de primar a unei localități este condiționată de existența unor formalități care au menirea să disciplineze participării la această etapă a procesului electoral.

Astfel, la judecarea cauzei nu s-a ținut cont de articolul 86 din Codul electoral care reglementează condițiile speciale pentru listele de subscripție, coroborat cu dispozițiile pct. 1 din Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea CEC nr. 1730 din 3 iulie 2018.

Temeiurile de nulitate/nevalabilitate a semnăturilor susținătorilor regăsiți în listele de subscripție sunt expres prevăzute de Codul electoral și de Regulamentul aprobat prin hotărârea CEC 1730/2018.

Or, Regulamentul a fost elaborat în conformitate cu prevederile Codului electoral și stabilește expres modalitatea de întocmire a listelor de subscripție, procedura, termenul de prezentare și verificarea acestora, precum și responsabilitățile persoanelor care colectează semnăturile susținătorilor.

Regulamentul aprobat prin hotărârea CEC nr. 1730 din 3 iulie 2018 derivă din prevederi imperative ale legii, deci posedă un caracter obligatoriu și urmează a fi respectat fără echivoc sau excepții de către toți participanții la procesul electoral.

Instanța de apel nu a dat aprecierea faptului că, cele 1 199 de semnături ale susținătorilor declarate nevalabile, au fost constatate automat de SIAS „Alegeri”, fapt ce exclude de principiu orice subiectivism la etapa procesării și verificării acestor liste de subscripție.

Conform pct. 37 din Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților la alegerile locale, aprobat prin hotărârea CEC nr. 2584 din 20 august 2019, în cazul în care în procesul de verificare a listelor de subscripție, după declararea unor liste drept nule și neavenite, se va constata că

numărul de semnături rămase este sub cel calculat conform prevederilor art. 138 alin. (1) din Codul electoral, grupul de lucru va dispune încetarea procedurii de verificare a listelor de subscripție și va prezenta consiliului electoral o notă informativă privind rezultatele verificării pentru a fi adoptată o hotărâre în acest sens.

După ce a constatat, prin prisma art. 138 din Codul electoral, că după excluderea semnăturilor invalidate nu va fi atins plafonul de 10 000 de semnături necesare, grupul de lucru din cadrul organului electoral a încetat verificarea celor 268 de liste de subscripție rămase, deoarece procesarea și verificarea acestora prin intermediul modulului SIAS „Alegeri” a fost inoportună.

În condițiile din speță, anularea hotărârii CECE contrar prevederilor legale citate ar crea un precedent, care ar putea periclita întregul proces electoral și supuse reverificării a tuturor listelor de subscripție la toți candidații independenți, în cazul în care aceștia vor adresa astfel de cereri.

Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a solicitat Curții Supreme de Justiție declararea recursului admisibil spre examinare; admiterea recursului; casarea deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 09 octombrie 2019, ora 15.52, CEC a depus la Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul poștei electronice, recurs nemotivat împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și emiterea unei decizii noi, prin care să fie menținută hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (vol. I, f.d. 236, 236-238, vol. II, f.d. 5, 6 recto-verso).

La 09 octombrie 2019, ora 16.35, Ruslan Codreanu a depus la Curtea Supremă de Justiție recurs împreună cu motivare împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 1-3).

În motivarea recursului a invocat că, în calitate de reclamant, de fapt, a formulat două pretenții de bază, o acțiune de contestare, atât a actului administrativ, cât și actelor preparatorii, precum și o acțiune în obligare, de emitere a actului administrativ.

Decizia instanței de apel în partea respingerii pretențiilor de obligare este neîntemeiată, deoarece pretențiile ce constituie obiectul prezentei acțiuni sunt indisolubil legate una de alta, astfel încât admiterea uneia din ele impune și admiterea celeilalte.

Odată ce instanța de apel a constatat ilegalitatea hotărârii de refuz în înregistrare, se impunea necesitatea obligării organului electoral să remedieze consecințele anulării actului administrativ, prin înregistrarea sa în calitate de candidat electoral.

Ruslan Codreanu a solicitat Curții Supreme de Justiție admiterea recursului; casarea deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău în partea respingerii pretențiilor și emiterea în această parte a unei decizii noi, prin care să fie obligat Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 să-l înregistreze în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019.

La 10 octombrie 2019, Ruslan Codreanu a depus cerere de completare a motivării recursului (vol. II, f.d. 15-17), în care a invocat că instanța de apel în mod eronat a concluzionat în § 88 din decizia din 08 octombrie 2019, în partea capătului de cerere privind obligarea CECE nr. 1 Chișinău să emită o nouă hotărâre prin care să-l înregistreze în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019, s-a substitui autorității publice în exercitarea propriilor atribuții și îndeplinirea acțiunilor procedurale.

Or, conform art. 206 alin. (1) lit. a) și b) din Codul administrativ, prezenta acțiune este parțial în contestare și parțial în obligare.

În partea în care acțiunea este în contestare, instanța de apel a satisfăcut cerința petiționarului, dar a omis să admită acțiunea în partea de obligare. Necesitatea admiterii acțiunii în obligare rezultă din satisfacerea primei acțiuni, în anularea hotărârii CECE nr. 1 Chișinău.

Obligarea de către instanța de judecată CECE nr. 1 Chișinău de a emite hotărârea de înregistrare a sa în calitate de candidat independent nu presupune substituirea în sine a acestui organ administrativ de către instanță în exercitarea propriilor atribuții și îndeplinirea acțiunilor procedurale, ci constrângerea la adoptarea soluției legale.

Ținând cont de prevederile art. 74 alin. (5) din Codul electoral, omiterea obligării de către Curtea de Apel Chișinău a CECE nr. 1 Chișinău în emiterea actului administrativ favorabil este tratată ca un motiv de a tergiversa adoptarea singurei soluții legale care trebuia luată cu 15 zile în urmă.

Această circumstanță continuă să afecteze grav drepturile sale de a participa efectiv, util și în condiții egale cu ceilalți concurenți electorali în campania electorală, în timpul rămas până la scrutinul din 20 octombrie 2019.

Anularea hotărârii CECE nr. 1 Chișinău fără a obliga, în baza art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, autoritatea publică să adopte unica hotărâre legală prevăzută de art. 49 alin. (3) din Codul electoral, este contrară spiritului normelor electorale cu caracter imperativ referitor la termenele stricte fixate pentru desfășurarea alegerilor.

La 10 octombrie 2019, CECE nr. 1 Chișinău a depus cerere de completare a motivării recursului împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău (vol. II, f.d. 38-42), în care a reiterat temeiurile cuprinse în recursul depus la 09 octombrie 2019 și a invocat suplimentar că, efectuând o nouă judecare în fond a cauzei, instanța de apel nu a soluționat acțiunea lui Ruslan Codreanu în contencios administrativ în obligarea autorității publice la emiterea actului administrativ favorabil.

Or, una din pretențiile care formează obiectul prezentei cauze este „obligarea CECE nr. 1 Chișinău să emită o hotărâre nouă, prin care să dispună înregistrarea sa în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019”.

Prin prisma articolul 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, care reglementează felurile acțiunilor în contencios administrativ, contestația depusă de Ruslan Codreanu se încadrează la acțiunile în contencios administrativ pentru obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a aplicat eronat normele de drept material, deoarece prin admiterea acțiunii depuse de Ruslan Codreanu nu s-a ținut cont în totalitate de prevederile Codului administrativ la capitolul modalității de adoptare a soluției în cazul examinării unei acțiuni în obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

În cazul în care nu s-au constatat a fi întrunite cumulativ condițiile de admitere a acțiunii în obligare, instanța de apel nu putea emite altă soluție decât de respingere a cererii de chemare în judecată.

Instanța de apel de fapt a admis parțial acțiunea lui Ruslan Codreanu și a anulat actul administrativ contestat, însă nu s-a expus în privința obligării emiterii unui act administrativ favorabil.

Această circumstanță creează incertitudine, în contextul în care din decizia instanței de apel, care este definitivă și executorie, nu poate fi dedusă modalitatea de executare a actului judecătoresc.

Este neclară și poziția instanței de apel de a respinge pretenția de obligare a emiterii actului administrativ din motiv că prin decizia sa nu poate substitui atribuțiile autorității publice. Or, examinând listele de subscripție în ședința de judecată, de fapt, instanța de apel a substituit atribuțiile organului electoral când a spus că 797 de semnături depistate ca fiind erori prin intermediul sistemului SIAS „Alegeri” sunt erori de sistem și nu de valabilitate (pct. 81 din decizie).

Eronată este și concluzia referitor la existența erorilor de sistem generate de programul automatizat SIAS „Alegeri”, având în vedere că, implementarea și utilizarea respectivei tehnologii informaționale este reglementată de Legea nr. 101 din 15 mai 2008 cu privire la Concepția Sistemului informațional automatizat de stat „Alegeri”.

În esență, sistemul dat presupune contrapunerea informației din lista de subscripție cu informația existentă și actualizată din sistemele și resursele informaționale de stat, fapt ce oferă informației generate caracterul autentic.

Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 a solicitat Curții Supreme de Justiție declararea recursului admisibil spre examinare; admiterea recursului; casarea deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 10 octombrie 2019, ora 11.28, CEC a depus recurs motivat împotriva deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel eronat a apreciat în §§ 73, 74 și 82 din decizie invalidarea celor 797 de semnături în baza criteriului „Regiunea de domiciliu incorectă”, or, în decizia Curții de Apel Chișinău se menționează că „în cadrul ședințelor de judecată au fost prezentate listele de subscripție în original, iar urmare a verificării în mod manual a acestora s-a constatat faptul că, deși, sistemul SIAS „Alegeri” a stabilit în privința a 797 de semnături precum că, regiunea de domiciliu este incorectă, în urma verificării selective manuale, inclusiv a verificării copiilor buletinelor de identitate, s-a stabilit cu exactitate că semnatarii verificați își au viza de reședință (domiciliul) în circumscripția dată, precum și în listele de subscripție a fost indicată corect domiciliul acestora.

Codul electoral nu prevede un asemenea temei de declarare nevalabile a semnăturilor ca „Regiunea de domiciliu incorectă”, deși în rezultatul verificării s-a

stabilit că domiciliul a fost corect indicat de către susținători, inclusiv cu indicarea denumirii localităților din suburbii și toți susținătorii sunt locuitori ai municipiului Chișinău, făcând partea din circumscripția CECE nr. 1 Chișinău.

Aceste concluzii ale instanței de apel sunt contrare prevederilor art.47 alin. (3) din Codul electoral, potrivit cărora lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care domiciliază într-o singură localitate.

În baza acestei prevederi imperative sistemul operează cu criteriul „Regiunea de domiciliu incorectă”. Eroarea constă în faptul că susținătorul având înregistrare la domiciliu într-o anumită localitate a semnat în lista de subscripție pentru o altă localitate.

Deși ambele localități fac parte din municipiul Chișinău, membrii grupului de inițiativă urmau să completeze liste de subscripție separat pentru fiecare localitate.

În acest sens sunt pertinente prevederile art. 2 alin. (1) din Legea nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău care stabilesc că [...] municipiul Chișinău este o unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea, care include în componenta sa unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi. adică mai multe localități.

Punctul 43 subpct. 2) lit. f) din Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție s-au considerat nevalabile și neautentice semnăturile susținătorilor care își au domiciliul într-o altă localitate decât cea pe teritoriul căreia au fost colectate.

Respectiv, prin prisma art. 48 alin. (3) din Codul electoral și pct. 43 subpct. 2) lit. f) din Regulamentul sus-menționat, nu pot fi validate semnăturile susținătorilor care se regăsesc în aceleași liste de subscripție, având domiciliul în localități (suburbii) diferite, chiar dacă localitățile respective sunt parte componentă a municipiului Chișinău.

Mai mult, instanța de apel a examinat în cadrul ședinței de judecată doar 6 copii a buletinelor de identitate a preinșilor susținători, iar drept urmare nu putea să dea apreciere la 797 de semnături verificând domiciliile susținătorilor în baza a doar 6 acte de identitate.

Conform pct. 43 subpct. 2) lit. j) din Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea CEC nr. 1730 din 3 iulie 2018, se consideră nevalabile și neautentice semnăturile susținătorilor care conțin semne de rectificare a datelor înscrise, inclusiv a semnăturii.

Prin urmare este eronată concluzia instanței de apel expusă în § 86 din decizie privind erorile depistate în listele de subscripție precum că notarea denumirii suburbiei cu o altă culoare a pixului, fiind scrisă nu în partea corespunzătoare a listei nu prezintă temei de nulitate a listei de subscripție în sensul legii.

La aspectul dat instanța de apel a constatat prin decizia adoptată că formal nu au fost respectate unele exigențe (scrierea în partea dreaptă sau stângă etc.).

La caz, este important și faptul că Ruslan Codreanu a înaintat în ordinea contenciosului administrative o acțiune de obligare a unei autorități publice să emită un act administrative individual (acțiune în obligare).

Din sensul art. 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ rezultă că, acțiunea în obligare are două elemente: elementul de anulare a actului administrativ individual și elementul de obligare a autorității publice să emită un act

administrative individual, dacă revendicarea pretenției de emitere a actului este întemeiată.

Prin respingerea cerințelor cu privire la anularea actelor preparatorii și de obligare a CECE nr. 1 Chișinău să emită o hotărâre nouă cu privire la cererea de înregistrare a lui Ruslan Codreanu în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a recunoscut tacit legalitatea hotărârii adoptate de CECE nr. 1 Chișinău, precum și de Comisia Electorală Centrală.

Comisia Electorală Centrală a solicitat Curții Supreme de Justiție admiterea recursului; casarea deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei decizii noi, prin care să fie menținută hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 10 octombrie 2019, examinând admisibilitatea recursurilor depuse de CEC, CECE nr. 1 Chișinău și Ruslan Codreanu, completul de admisibilitate al completului specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a numit examinarea recursului în fond, în complet de cinci judecători.

Examinând recursurile depuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul depus de pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu, casării integrale a deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și emiterii unei decizii noi, prin care se fie menținută hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din următoarele motive.

Primordial, Colegiul consideră oportun de a verifica dacă recurenții au respectat procedura de demarare a căii de atac îndreptate împotriva deciziei instanței de apel.

În acest sens, articolul 74 alin. (6) din Codul electoral prescrie că, împotriva hotărârii instanței de judecată poate fi depus un apel în termen de o zi de la pronunțare, iar împotriva deciziei instanței de apel – un recurs în termen de o zi de la pronunțare.

Astfel, se constată că în condițiile speței, căile de atac în ordine de recurs au fost exercitate de toți recurenții în interiorul termenului legal, deoarece decizia instanței de apel a fost pronunțată public la 08 octombrie 2019 (vol. I, f.d. 211, 212-231), iar recursurile au fost depuse de către CECE nr. 1 Chișinău la 09 octombrie 2019, ora 11.28, de către CEC la 09 octombrie 2019, ora 15.52 și de către Ruslan Codreanu la 09 octombrie 2019, ora 16.35 (vol. I, f.d. 236, 239, vol. II, f.d. 1).

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019. La data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000 și Legea nr. 190/1994 cu privire la petiționare.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Potrivit articolului 248 alin. (1) lit. a) și c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul; casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Verificând argumentele invocate în recursuri, pe baza materialelor din dosar, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a casa integral decizia din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a menține hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din următoarele considerente.

Din materialul probator administrat rezultă că, prin hotărârea nr. 7 din 03 septembrie 2019 „Cu privire la cererea de înregistrare a grupului de inițiativă pentru susținerea candidatului independent pentru funcția de primar general al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu în Consiliul electoral, Circumscripția electorală municipală Chișinău nr. 1” s-a înregistrat grupul de inițiativă în număr de 63 de persoane, pentru colectarea semnăturilor în vederea susținerii lui Ruslan Codreanu în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar general al municipiului Chișinău; s-a confirmat Denis Zacon în calitate de conducător al grupului de inițiativă; s-a dispus ca grupul de inițiativă va colecta semnăturile susținătorilor până la 19 septembrie 2019, în conformitate cu prevederile art. 47 din Codul electoral și ale capitolului IV din Regulamentul privind particularitățile de desemnare și înregistrare a candidaților alegerile locale aprobat prin hotărârea CEC nr. 2584 din 20 august 2019 (vol. I, f.d. 121).

Prin hotărârea CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 s-a refuzat înregistrarea lui Ruslan Codreanu, în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar general al municipiului Chișinău, pentru alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 (vol. I, f.d. 23-26).

La 27 septembrie 2019, pretendentul la calitatea de candidat pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu a depus la CEC contestația nr. CEC-10ALG/10, prin care a solicitat anularea hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 (vol. I, f.d. 27-30).

În susținerea contestației a menționat: lipsa de justificare a declarării nevalabile a 815 poziții din listele de subscripție, fiind invocată „aparența” completării lor de una și aceeași persoană; încălcarea prevederilor articolului 47 alin. (4) și (6) din Codul electoral, prin impunerea unei cerințe disproporționate de includere în listele de subscripție a unității administrativ teritoriale de nivelul I și de neconformare la spiritul modificărilor operate în Codul electoral prin Legea Parlamentului Republicii Moldova nr. 154 din 20 iulie 2017; emiterea unei hotărâri de către CEC privind recunoașterea valabilității listelor de subscripție prezentate de dânsul ca pretendent la calitatea de candidat pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, inclusiv în partea de 797 de semnături declarate nevalabile de CECE nr. 1 Chișinău pe motiv de absență a menționii localității de nivelul întâi în structura domiciliului susținătorilor, precum și în partea de anulare nefondată a alte 815 semnături pe motiv de „aparență” de completare de una și aceeași persoană, precum și înregistrarea sa în calitate de candidat pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale din 20 octombrie 2019.

Prin hotărârea CEC nr. 2725 din 30 septembrie 2019 s-a respins contestația nr. CEC-10/ALG/10 din 27 septembrie 2019, depusă de pretendentul la calitatea de

candidat independent pentru funcția de primar general al municipiului Chișinău în cadrul alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, Ruslan Codreanu și s-a menținut hotărârea CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 (vol. I, f.d. 106-110).

Manifestându-și dezacordul cu hotărârea CEC nr. 2725 din 30 septembrie 2019 și cu hotărârea CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019, la 01 octombrie 2019, pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu a depus în instanța de contencios administrativ contestație împotriva CECE nr. 1 Chișinău, cu participarea terțului CEC, care ulterior pe parcursul examinării cauzei a fost concretizată, solicitând:

- anularea hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 „Cu privire la cererea de înregistrare a dlui Ruslan Codreanu, candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019”;

- anularea actelor preparatorii ce au stat la baza emiterii hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019, și anume: extrasul din programul automatizat SIAS „Alegeri”, eliberat în data de 25 septembrie 2019, ora 16.42 și Nota-informativă din 25 septembrie 2019 (comunicată la 26 septembrie 2019) privind rezultatele verificării listelor de subscripție prezentate de către Ruslan Codreanu, candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale preconizate la data de 20.10.2019 (f.d. 113).

- obligarea CECE nr. 1 Chișinău să emită o hotărâre nouă, prin care să dispună înregistrarea sa în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019;

Fiind investită cu examinarea în fond a prezentei cauze, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin hotărârea din 04 octombrie 2019 a respins contestația depusă de pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu, ca fiind neîntemeiată (vol. I, f.d. 136, 142-148 recto-verso).

Prin decizia din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de Ruslan Codreanu, s-a casat hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o decizie nouă, prin care:

S-a admis parțial contestația depusă de pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu.

S-a anulat Hotărârea Comisiei Electorale de Circumscripție Electorală nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 „Cu privire la cererea de înregistrare a dlui Ruslan Codreanu, candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019”.

În rest cerințele s-au respins (vol. I, f.d. 211, 212-231).

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și al hotărârii din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că, instanța de apel a interpretat în mod

eronat legea materială pertinentă speței, iar drept consecință a emis o decizie greșită, cu aprecierea eronată a suportului probatoriu administrat.

În debut Colegiul reține că, în sensul articolului 71 alin. (1), (4) și (5) din Codul electoral, alegătorii și concurenții electorali pot contesta acțiunile/inacțiunile și hotărârile consiliilor și birourilor electorale și acțiunile/inacțiunile concurenților electorali. Depunerea cererii în instanța de judecată trebuie precedată de contestarea prealabilă în organul electoral ierarhic superior organului al cărui act se contestă, cu excepția contestațiilor privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali, depuse direct în instanța de judecată, și a contestațiilor ce se referă la exercitarea dreptului la vot sau la administrarea alegerilor depuse la biroul electoral în ziua alegerilor. Deciziile organelor electorale și ale Consiliului Coordonator al Audiovizualului asupra contestațiilor pot fi atacate în instanța de judecată. Contestația va conține descrierea faptelor invocate ca presupuse încălcări, probele, temeiul legal, cerințele contestatarului, semnătura și datele de identitate ale persoanei care o depune. În cazul contestațiilor privind hotărârile organelor electorale, sarcina probării legalității revine acestor organe.

Conform articolului 72 alin. (1) și (2) din Codul electoral, acțiunile/inacțiunile și hotărârile organelor electorale pot fi contestate la organul electoral ierarhic superior, iar acțiunile/inacțiunile concurenților electorali – direct în instanța de judecată, în termen de 3 zile calendaristice de la data săvârșirii acțiunii/identificării inacțiunii sau adoptării hotărârii. Termenul de depunere se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea. În cazul alegerilor locale, hotărârile consiliilor electorale asupra contestațiilor ce vizează acțiunile/inacțiunile concurenților electorali pot fi atacate în instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află consiliul respectiv.

Potrivit articolului 73 alin. (2) din Codul electoral, contestațiile privind acțiunile și hotărârile consiliilor electorale de circumscripție și ale birourilor secțiilor de votare se examinează în termen de 3 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. Contestațiile privind acțiunile/inacțiunile concurenților electorali se examinează în termen de 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor. La examinarea contestațiilor și litigiilor, organele electorale/instanțele de judecată vor acorda prioritate celor care se referă la înregistrarea concurenților electorali și la corectitudinea întocmirii listelor electorale.

Articolul 74 din Codul electoral stipulează în alin. (1) că, instanța de judecată adoptă și pronunță hotărârea în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Codului administrativ.

Înaintând prezenta contestație în instanța de contencios administrativ, Ruslan Codreanu a revendicat încălcarea de către CECE nr. 1 Chișinău și CEC a dreptului său constituțional de a fi ales.

Conform articolului 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Astfel, Ruslan Codreanu a înaintat două acțiuni principale în contencios administrativ, una în contestare a hotărârii CECE nr. 1 cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 împreună cu actele preparatorii ce au stat la baza emiterii acesteia; și o acțiune în obligarea CECE nr. 1 Chișinău să emită o hotărâre nouă, prin care să

dispună înregistrarea sa în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019.

În partea acțiunii în anulare, instanța de recurs atestă că, în sensul articolului 51 alin. (1) și (2) din Codul electoral, concurenții electorali participă, pe bază de egalitate, la campania electorală, beneficiază de drepturi egale în folosirea mijloacelor de informare în masă, inclusiv a radioului și televiziunii, finanțate de la buget.

Prin hotărârea CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 care formează obiectul acțiunii în contestare, s-a refuzat în temeiul articolului 47, 48 și 138 din Codul electoral și a hotărârii CEC nr. 1730 din 03 iulie 2018, înregistrarea lui Ruslan Codreanu, în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar general al municipiului Chișinău, pentru alegerile locale generale din 20 octombrie 2019 (vol. I, f.d. 23-26).

Articolul 47 din Codul electoral prevede în alin. (1) că, semnături se colectează numai pentru susținerea candidaților independenți sau pentru inițierea unui referendum. În cazul alegerilor locale, se colectează semnături numai din partea alegătorilor care își au domiciliul sau reședința valabilă în circumscripția în care candidează candidatul independent.

Alineatele (3) și (4) ale aceluiași articol stipulează în mod imperativ că, în listele de colectare a semnăturilor în susținerea candidatului independent, precum și pentru inițierea referendumului, denumite în continuare liste de subscripție, se indică numele și prenumele, anul nașterii, profesia (ocupația), funcția, locul de muncă, domiciliul și apartenența politică a candidatului, precum și numele și prenumele persoanei care colectează semnăturile. Lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care domiciliază într-o singură localitate.

În lista de subscripție, susținătorul candidatului, precum și susținătorul inițierii referendumului completează personal numărul curent, numele și prenumele, anul nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate, data la care semnează în listă și își aplică semnătura. În cazul în care susținătorul candidatului nu poate, din motive obiective, să completeze personal datele solicitate, acestea sînt completate de membrul grupului de inițiativă sau de o altă persoană împuternicită să colecteze semnăturile, semnătura în lista de subscripție fiind aplicată nemijlocit de susținător, iar în caz de imposibilitate, de un reprezentant legal al acestuia.

La caz, Colegiul constată că grupul de inițiativă în susținerea pretendentului la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu a prezentat la 19 septembrie 2019 Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 în total 386 de liste de subscripție, în care erau incluși 10 454 susținători (vol. I, f.d. 11).

Conform articolului 48 din Codul electoral, (1) după primirea listelor de subscripție, organul electoral respectiv începe verificarea autenticității semnăturilor de pe liste, dreptul de vot al persoanelor înscrise în liste, adresa domiciliului acestora. Verificarea se efectuează în decursul a 5 zile de la data primirii listelor.

(2) Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție informează persoanele care au prezentat liste de subscripție despre rezultatele verificării, anunță numărul total al persoanelor incluse în listele de subscripție prezentate de fiecare candidat la alegeri, precum și numărul semnăturilor valabile.

(3) Persoanele care colectează semnăturile în listele de subscripție sunt responsabile de asigurarea autenticității datelor din acestea.

(4) Se consideră nule și neavenite: a) listele de subscripție întocmite până la data începerii perioadei de desemnare a candidaților; b) semnăturile din listele de subscripție considerate ca fiind false; c) listele de subscripție care au fost completate fără a fi respectate cerințele prevăzute la art. 47 alin. (4) și (6).

Relevante speței sunt și prevederile articolului 1 din Regulamentul privind modul de întocmire, prezentare și verificare a listelor de subscripție, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1730 din 03 iulie 2018 (în continuare Regulamentul nr.1730), care stipulează că prezentul regulament este elaborat în conformitate cu prevederile Codului electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997 și stabilește modalitatea de întocmire a listelor de subscripție, procedura și termenul de prezentare și verificare a acestora, precum și responsabilitățile persoanelor care colectează semnăturile susținătorilor

În sensul articolului 44 din Regulamentul nr. 1730, după verificarea listelor de subscripție, organul respectiv întocmește o notă-informativă privind rezultatele verificării listelor de subscripție prezentate pentru susținerea candidatului la alegeri sau inițierii referendumului (conform modelului arătat în Anexele nr. 5 și 6 la prezentul Regulament) și o aduce la cunoștința persoanelor interesate.

Din cuprinsul Notei-informative din 25 septembrie 2019 „privind rezultatele verificării listelor de subscripție prezentate de către dl Ruslan Codreanu, candidat independent la funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale preconizate la data de 20 octombrie 2019” se atestă că, membrii CECE nr. 1 Chișinău au identificat circa 815 semnături unde există o bănuială rezonabilă că au fost îndeplinite de alte persoane decât susținătorii indicați în listele de subscripție și au solicitat ca informația cu semnăturile susținătorilor aparent completate de una și aceeași persoană, să fie prezentată membrilor CECE nr. 1 Chișinău pentru expunere și asupra respectivului aspect (vol. I, f.d. 20-22).

Conform raportului SIAS „Alegeri” „Primar/Consilieri Municipal/Raional (ALG 2019)”, care este parte componentă a Notei-informative, urmare a procesării a 113 liste de subscripție din totalul 386 prezentate, au fost depistate 1199 de susținători eronați, inclusiv prin verificare automată au fost depistați:

- 797 de susținători pe listă cu regiunea de domiciliu incorectă;
- 177 de susținători cu act de identitate incorect;
- 23 de susținători cu circumscripția de domiciliu incorectă;
- 25 de susținători cu data semnării în afara perioadei de colectare;
- 1 susținător cu data semnării incorectă;
- 1 susținător cu actul de identitate lipsă;
- 1 susținător la care lipsește data semnării;
- 1 susținător care are statut de decedat;
- 6 susținători care se repetă pe aceeași întrebare;
- 14 susținători care se repetă pe aceeași listă.

Prin verificare manuală s-au depistat: 76 de susținători cu date personale incorecte/incomplete; 2 susținători introduși în lista de subscripție la care lipsește semnătura (vol. I, f.d. 12-19).

Conform articolului 138 alin. (1) din Codul electoral, cetățeanul Republicii Moldova își poate depune candidatura în calitate de candidat independent pentru a fi ales în consiliul local dacă este susținut de 2 la sută din numărul alegătorilor din

circumscripția respectivă, împărțit la numărul de mandate pentru consiliul respectiv, dar nu mai puțin de 50 de persoane, iar pentru a fi ales primar – dacă este susținut de 5 la sută din numărul alegătorilor din circumscripție, dar nu mai puțin de 150 de persoane și nu mai mult de 10 000 de persoane.

Având în vedere că integritatea și veridicitatea datelor a fost generată de sistemul automatizat SIAS Alegeri „Primar/Consilieri Municipal/Raional (ALG 2019)”, Colegiul consideră că, la caz, este exclus factorul uman sau intervenția externă în alterarea listelor de subscripție ale candidatului Ruslan Codreanu.

Respectiv, semnăturile s-au verificat în mod automatizat de sistemul informațional SIAS „Alegeri”, fapt ce exclude în principiu factorul de subiectivism la etapa procesării și verificării acestor liste de subscripție.

Sub acest aspect Colegiul notează că, datele SIAS „Alegeri” sunt generate automat din Registrul Populației, care este ținut de Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”.

Programul automatizat SIAS „Alegeri” a fost acceptat pentru utilizare în procesul alegerilor locale generale stabilite pentru 20 octombrie 2019 de către Comisia Electorală Centrală și nimeni nu a contestat punerea lui în aplicare. Programul procesează informația inclusă în baza datelor Instituției Publice „Agenția Servicii Publice” și acest fapt exclude temeiul de a pune la îndoială veridicitatea.

Potrivit articolului 45 lit. a) din Regulamentul nr. 1730, dacă la verificarea listelor de subscripție se constată că nu este prezentat numărul necesar de semnături sau, în urma excluderii semnăturilor nevalabile, numărul lor s-a redus față de plafonul minim prevăzut la punctele 31-32 din prezentul regulament, organul respectiv adoptă o hotărâre prin care refuză înregistrarea candidatului la alegeri, comunicându-i hotărârea respectivă în termen de 24 de ore de la adoptare;

Reieșind din faptul că, numărul de semnături declarate nevalabile, a dus la coborârea candidatului la funcția de primar general al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu sub limita imperativă de 10 000 de susținători minim, CECE nr. 1 Chișinău nu a purces la procesarea celorlalte liste de subscripție din motivul inoportunității acestei operațiuni. Or, chiar după procesarea a 113 liste de subscripție reclamantul deja a coborât sub pragul minim legal de susținători, indicat supra.

Respectiv, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani just a ajuns la concluzia că autoritatea publică întemeiat, în baza articolului 138 din Codul electoral, a stabilit lipsa condiției privind numărul minim de susținători ai candidatului la funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu, motiv din care a refuzat înregistrarea acestuia în cursa electorală.

Colegiul consideră nepertinente interpretările lui Ruslan Codreanu și ale Curții de Apel Chișinău date referitor la definirea noțiunii de localitate în diferite moduri de către actele normative legale (§ 82 din decizia Curții de Apel Chișinău).

Cu referire la acest aspect, Colegiul constantă că, în speță, eroarea constă în faptul că susținătorul-semnatar, având înregistrare la domiciliu într-o anumită localitate, a semnat în lista de subscripție pentru o altă localitate.

Astfel, se deduce că instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 47 alin. (3) din Codul electoral, care în mod imperativ stipulează că [...] lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care domiciliază într-o singură localitate.

La aspectul dat Colegiul consideră oportun de a învedera că, deși localitățile din suburbie fac parte din municipiul Chișinău, membrii grupului de inițiativă urmau să completeze liste de subscripție separat, pentru fiecare localitate în parte.

Această ipoteză rezultă din prevederile art. 2 alin. (2) din Legea nr. 136 din 17 iunie 2016 privind statutul municipiului Chișinău, care statuează că municipiul Chișinău este o unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea, care include în componența sa unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi, stabilite în Legea nr. 764-XV din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.

În condițiile din speță prevederile Legii nr. 136 din 17 iunie 2016 privind statutul municipiului Chișinău, au prioritate în aplicabilitate în coraport cu Legea nr. 764 din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și Codul Electoral.

Or, aceasta este o lege organică specială în coraport cu Legea nr. 764 din 27 decembrie 2001 și Codul electoral, care sunt legi organice generale.

Mai mult ca atât, Legea nr. 136 din 17 iunie 2016 din punct de vedere cronologic este o lege mai nouă, iar în caz de concurență a unei legi mai vechi și uneia mai noi, se aplică prevederile Legii noi.

În această ordine de idei, Colegiul consideră că prima instanță corect a constatat că semnăturile susținătorilor în număr de 797, care au fost colectate dintr-o regiune de domiciliu incorectă, au fost colectate cu ignorarea prevederilor articolului 47 alin. (3) din Cod electoral, fapt ce atrage nulitatea acestora și coborârea candidatului sub pragul minim de 10 000 de semnături ale susținătorilor.

În acest sens se rețin și prevederile articolului 43 pct. 1 lit. f) din Regulamentul nr. 1730, care prevede că în conformitate cu prevederile articolelor 47, 48, 86, 113, 138, 165-168 și 192-195 din Codul electoral, precum și în condițiile prezentului regulament, se consideră nevalabile și neautentice semnăturile susținătorilor care își au domiciliul într-o altă localitate decât cea pe teritoriul căreia au fost colectate semnăturile sau localitatea face parte din componența altei circumscripții uninominale decât cea în care candidează candidatul.

Din coroborarea articolului 48 alin. (3) din Codul electoral cu articolul 43 pct. 2 lit. f) din Regulamentul nr. 1730, nu pot fi validate semnăturile susținătorilor care se regăsesc în aceleași liste de subscripție, dar care au domiciliul în localități (suburbii) diferite. Or, deși, sunt parte componentă a municipiului Chișinău, aceste localități în ansamblu sunt unități administrativ teritoriale de nivelul doi similar raioanelor.

Prin urmare, este admisibilă colectarea semnăturilor doar din aceiași unitate administrativ teritorială de nivelul I, semnăturile fiind delimitate în liste de subscripție separat conform localității unde au fost colectate.

Această conjunctură, în mod legal, a dus la emiterea hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019, prin care s-a refuzat înregistrarea lui Ruslan Codreanu în calitate de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019.

Astfel, se consideră a fi eronată concluzia Curții de Apel Chișinău expuse în §§ 83 și 86 al deciziei din 08 octombrie 2019, precum că:

„Alegațiile privind faptul că, s-ar fi notat denumirea suburbiei cu o altă culoare a pixului, și fiind scrisă nu în partea corespunzătoare a listei, nu pot fi reținute, or, faptul dat nu prezintă în sensul legii temei de nulitate a listei de subscripție.

[...] deși, formal nu au fost respectate unele exigențe (scrierea în partea dreaptă sau stângă a listei, etc.), instanța consideră disproporțională sancțiunea aplicată de CECE nr. 1 Chișinău și restricționarea drepturilor reclamantului în modul efectuat, or, acesta nu satisface condiția necesității într-o societate democratică”.

Colegiul opinează că această concluzie este contrară prevederilor legale pertinente speței.

Articolul 43 pct. 2 lit. j) din Regulamentul nr. 1730 prevede în acest sens în mod imperativ că, în conformitate cu prevederile articolelor 47, 48, 86, 113, 138, 165-168 și 192-195 din Codul electoral, precum și în condițiile prezentului regulament, se consideră nevalabile și neautentice semnăturile susținătorilor care conțin semne de rectificare a datelor înscrise, inclusiv a semnăturii.

Astfel, instanța de apel neîntemeiat a considerat că notarea denumirii suburbiei cu o altă culoare a pixului și fiind scrisă nu în partea corespunzătoare a listei nu prezintă temei de nulitate.

Or, din conținutul articolelor 47, 48, 86, 113, 138, 165-168 și 192-195 din Codul electoral și a articolului 43 pct. 2 lit. j) din Regulamentul nr. 1730, sub sancțiunea nulității, în listele de subscripție nu se permite nicio rectificare sau adăugare care ar denatura originalitatea listelor de subscripție.

Succesiv, Colegiul apreciază ca fiind neviabile și argumentele lui Ruslan Codreanu privind depășirea termenului de 5 zile de a-i comunica rezultatele procesării listelor de subscripție.

Or, listele de subscripție au fost depuse la Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1 la 19 septembrie 2019 de către conducătorul grupului de inițiativă, Denis Zacon.

Conform articolului 48 alin. (1) din Codul electoral, după primirea listelor de subscripție, organul electoral respectiv începe verificarea autenticității semnăturilor de pe liste, dreptul de vot al persoanelor înscrise în liste, adresa domiciliului acestora. Verificarea se efectuează în decursul a 5 zile de la data primirii listelor.

Respectiv, lui Denis Zacon, în calitate de conducător al grupului de inițiativă i-au fost comunicate rezultatele verificării listelor de subscripție la 25 septembrie 2019, fapt ce denotă că autoritatea publică s-a conformat cadrului legal în partea ce ține de comunicarea rezultatelor verificării.

Instanța de recurs apreciază ca fiind juste concluziile primei instanțe și în partea celor 815 semnături menționate de CECE nr. 1 Chișinău în hotărârea nr. 95 din 26 septembrie 2019.

Listele de subscripție prezentate de grupul de inițiativă nu conține rubrica „notă”, așa după cum este prevăzut în hotărârea CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 „motivul obiectiv” care a dus la completarea datelor susținătorilor de către persoanele care colectează semnăturile în locul susținătorilor, care urmează să completeze personal listele și anume 815 semnături din 3 158 de semnături verificate.

Sumând ipotezele relevate supra, se constată legalitatea acțiunilor autorității publice la emiterea hotărârii nr. 95 din 26 septembrie 2019 și corectitudinea

hotărârii din 04 octombrie 2019 a Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani în partea respingerii acțiunii în anularea hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 „Cu privire la cererea de înregistrare a dlui Ruslan Codreanu, candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019”; și în anularea actelor preparatorii ce au stat la baza emiterii hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019, și anume: extrasul din programul automatizat SIAS „Alegeri”, eliberat în data de 25 septembrie 2019, ora 16.42 și Nota-informativă din 25 septembrie 2019 (comunicată la 26 septembrie 2019) privind rezultatele verificării listelor de subscripție prezentate de către Ruslan Codreanu, candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale preconizate la data de 20.10.2019.

În partea acțiunii în obligarea CECE nr. 1 Chișinău să emită actul administrativ favorabil, Colegiul vădește că aceasta este subsecventă și indisolubil legată de acțiunea în anulare.

Conform articolului 224 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emiterie a actului este întemeiată;

Din structura logico-juridică a normei precitate rezultă că, acțiunea în obligare are două elemente: elementul de anulare a actului administrative individual și elementul de obligare a autorității publice să emită un act administrative individual, dacă revendicarea pretenției de emiterie a actului este întemeiată.

Astfel, odată cu constatarea legalității hotărârii CECE nr. 1 Chișinău cu nr. 95 din 26 septembrie 2019 și netemeinicia acțiunii în anularea acestui act administrativ, este lipsită de temei legal și acțiunea în obligarea autorității publice să emită o nouă hotărâre pe marginea chestiunii soluționate prin această hotărâre.

În atare circumstanțe, prima instanță corect a respins, ca fiind neîntemeiată, și pretenția privind obligarea CECE nr. 1 Chișinău să emită o nouă hotărâre cu privire la cererea de înregistrare a lui Ruslan Codreanu în calitate de candidat independent la funcția de Primar General al municipiului Chișinău la alegerile locale generale din 20 octombrie 2019.

Corelând circumstanțele expuse supra, instanța de recurs ajunge la concluzia că decizia instanței de apel se bazează pe neelucidarea tuturor circumstanțelor importante pentru justa soluționare a disensiunii deferită judecătii, circumstanță ce a generat interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material ce guvernează speța, iar aceste fapte circumscrise au succedat adoptarea unei soluții greșite.

La capitolul legalității hotărârilor instanței de judecată, jurisprudența CtEDO în repetate rânduri a statuat necesitatea motivării hotărârilor instanței, unde funcția unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. CtEDO a menționat că, este

motivată în mod corespunzător o decizie care permite părților să facă uz efectiv de dreptul lor de a face apel (Hirvisaari împotriva Finlandei).

În acest sens se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, element care lipsește în decizia instanței de apel.

Distinct acestei concluzii, instanța de recurs constată că prima instanță just și temeinic a ajuns la concluzia necesității respingerii integrale a contestației depuse de pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu. Or, această soluție este bazată pe o cercetare multiaspectuală a circumstanțelor cauzei, cu identificarea, aplicarea și interpretarea corectă a normelor de drept material ce guvernează speța.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată, iar prima instanță a pronunțat o soluție justă și temeinică, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității respingerii recursului depus de pretendentul la calitatea de candidat independent pentru funcția de Primar General al municipiului Chișinău, Ruslan Codreanu, casării integrale a deciziei din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și emiterii unei decizii noi, prin care se fie menținută hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Conform articolelor 73, 74 alin. (1) și (7) din Codul electoral și articolelor 258 alin. (3) și art. 248 alin. (1) lit. a) și c) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul depus de Ruslan Codreanu.

Se admit recursurile depuse de Comisia Electorală Centrală și Consiliul Electoral al Circumscripției Electorale municipale Chișinău nr. 1.

Se casează integral decizia din 08 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și se emite o decizie nouă, prin care se menține hotărârea din 04 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nina Vascan

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan